

UDENRIGSMINISTERIET
Evaluering af Udviklingsbistand

J.nr. 104.A.1.e.3.

Evaluering af udviklingsbistanden: Redegørelse for gennemførte aktiviteter i 2011 og Evalueringsprogram for 2012-2013

1. Indledning

Dette dokument indeholder en redegørelse for Danidas evalueringsvirksomhed i 2011 samt en oversigt over evalueringsplanerne for 2012-13. Ideen med at fremlægge både redegørelse og program i et dokument er at give Styrelsen mulighed for en sammenhængende diskussion af de gennemførte aktiviteter og de fremadrettede planer for evaluering af udviklingsbistand. Den generelle orientering vil i løbet af 2012 og 2013 kunne suppleres af diskussioner af enkelte evalueringer af særlig interesse for Styrelsen. Desuden har Styrelsen fra januar 2011 fået mulighed for at kommentere på udkast til Danidas svar på de enkelte evalueringer forud for offentliggørelsen.

2. Centrale tendenser inden for evalueringsvirksomheden i 2011

Evalueringskontoret (EVAL) har i 2011 afsluttet otte egentlige evalueringer. Desuden har kontoret udgivet to evalueringsstudier. De otte evalueringer omfatter en evaluering af bistandsmodaliteter (fællesevalueringen af Paris-erklæringens gennemførelse), to evalueringer på landeniveau med vægt på indsats i forhold til fred/konflikt og skrøbelige stater (evalueringen af danske bistandsindsatser i og omkring Somalia og fællesevalueringen af en række donorerers indsats i Sydsudan), tre evalueringer af indsats på sektorniveau (uddannelsesstrategien i Benin, støtte til marksskoler (Farmer Field Schools) under landbrugsprogrammet i Bangladesh og evalueringen af naboskabsprogrammets støtte til økonomisk udvikling) og endelig to tematiske evalueringer (fællesevalueringen af indsats mod korruption og evalueringen af det regionale initiativ "Kvinder i Afrika").

EVAL lægger i overensstemmelse med Paris-deklarationens principper om tilpasning og harmonisering vægt på at gennemføre evalueringer i samarbejde med andre donorer og med partnerlande, hvor det er relevant. Fire af de otte evalueringer blev gennemført sammen med andre donorerers evalueringskontorer, og aktører i partnerlande har i varierende grad været inddraget i alle evalueringerne.

Fællesevalueringernes styrke er blandt andet, at der bliver et bredere erfaringsgrundlag at trække på. I fællesevalueringer er der imidlertid mange hensyn, der skal tages, og mange parter, der skal høres og nås til enighed med, og der er en risiko for, at evalueringerne bliver så brede, både i deres analyse og anbefalinger, at de ikke bliver tilstrækkeligt brugbare og operationelle set fra den enkelte donors synspunkt. Der tilstræbes derfor en passende balance mellem antallet af fællesevalueringer og antallet af separate danske evalueringer. Det forventes, at cirka halvdelen af alle evalueringer også fremover vil blive gennemført som fællesevalueringer.

Der lagt stor vægt på at sikre anvendeligheden af de iværksatte evalueringer, og de gennemførte evalueringer har på forskellige måder bidraget til udvikling af nye strategier og programmer. Dette er ikke mindst muliggjort af den grundige drøftelse, der finder sted i Programkomiteen af opfølgningen på evalueringerne inden deres offentliggørelse.

Internationalt fortsætter arbejdet med udvikling og udbredelse af forbedrede metoder til måling af udviklingsbistandens effekter (impact) blandt andet gennem de to internationale netværk på området: 3ie og NONIE. EVAL er aktivt involveret i begge netværk. EVAL vil også i fremtiden gennemføre impact-evalueringer, hvor det vurderes relevant og realistisk, men arbejder med en bred vifte af evalueringstyper og metoder for at kunne indfange bredden og variationen i udviklingssamarbejdet og dets resultater.

3. Evalueringer afsluttet i 2011

De otte evalueringer, der er afsluttet i 2011, beskrives kort nedenfor. Evalueringerne kan alle hentes fra www.evaluering.dk (ligesom trykte versioner af rapporterne kan bestilles via hjemmesiden). På hjemmesiden findes desuden korte danske resuméer, der indeholder Udenrigsministeriets kommentarer til den enkelte evaluering.

3.1 Aiding the peace – fællesevaluering af donorstøtte til Sydsudan

Fællesevalueringen undersøgte effekterne af donorstøtten til konfliktforebyggelse og den fredsofbyggende indsats siden den fredsaftale, der i 2005 afsluttede 22 års borgerkrig i Sudan. Formålet med evalueringen var at bidrage med erfaringer til brug for den fremtidige støtte til Sudan. Evalueringen omfattede de vigtigste donorprogrammer i Sydsudan, herunder et bredt spektrum af aktiviteter indenfor regeringsførelse, retsvæsen, lokal fredsofbygning og socioøkonomisk bistand. Evalueringen blev gennemført på vegne af 15 bilaterale og multilaterale donorer under ledelse af evalueringskontorerne i Nederlandene, Danmark og FNs fødevareprogram (WFP). Evalueringen fandt, at støtten til konfliktforebyggelse og fredsskabelse i Sydsudan har været omfattende – men kun en delvis succes. Donorerne har ikke i tilstrækkeligt omfang beskæftiget sig med sikring af sikkerhed og konfliktforebyggelse, men har i for høj grad fokuseret på leveringen af basale serviceydelser.

Evalueringen anbefalede, at fremtidige indsatser bør have mere fokus på konfliktforebyggelse og fredsskabelse som indbyggede formål på linje med traditionelle effektmål. Der skal med andre ord arbejdes mere direkte med støtte til løsning af etniske og andre konflikter. Den anbefalede også, at parterne når til enighed om fordelingen af olierigdommene, og at der sikres en opgradering af den sydsudanske regerings kapacitet til at administrere oliesektoren. Desuden anbefalede der allokering af flere midler til programmer for unge mænd, så disse i højere grad kan blive selvforsørgende, et tættere samarbejde med lokale myndigheder om at håndtere sikkerhedsproblemer samt mere decentral kapacitetsopbygning. Andre anbefalinger var uddannelse af retslige myndigheder og traditionelle domstole, støtte til udvikling af mere effektive systemer for overvågning af politi og militær samt langsigtet støtte til kapaciteten til at fremme ligestilling i den sydsudanske regering og administration.

3.2 Fællesevaluering af gennemførelsen af Paris-erklæringen

Fællesevalueringen af Paris-erklæringen er den mest omfattende evaluering af udviklingsbistand nogensinde. Den undersøgte, hvor godt det var lykkedes at gennemføre Paris-erklæringen og nå dens mål om at effektivisere udviklingsbistanden. Evalueringen byggede på mere end 50 forskellige studier/devalueringer, heraf studier i 22 partnerlande og 18 studier af donorlande og multilaterale organisationer samt en række tematiske studier af blandt andet afbinding af bistand og Paris-erklæringens anvendelighed i skrøbelige stater.

Evalueringen viste, at de principper, Paris-erklæringen i 2005 knæsatte for bedre og mere effektiv udviklingsbistand, virker. Den har medvirket til at skabe en ny og ambitiøs standard for "god bistand" og har gjort det lettere at lægge pres på lande og organisationer, der ikke lever op til god praksis. Den har også bidraget til mere effektive og gennemsigtige partnerskaber og har – sammen med 2015-Målene – bidraget til, at den samlede udviklingsbistand er øget. Derimod har den endnu ikke ført til, at det samlet set er blevet mindre ressourcekrævende at administrere og organisere udviklingsbistanden.

Evalueringen anbefalede, at partnerlande og donorer træffer de svære, men nødvendige beslutninger om omlægning af bistanden og gennemfører dem, samt at de sammen øger fokus på åbenhed, gensidig ansvarlighed og fælles risikostyring. Herudover anbefalede den, at reformerne af bistanden også kommer til at omfatte nye/andre aktører og andet udviklingssamarbejde end bistanden, herunder ikke mindst finansiering af klimatilpasning, samt at fokus på Paris-reformerne på landniveau genetableres. Partnerlande opfordredes til at vise øget politisk vilje til at bekæmpe fattigdom og korruption, til at styrke egne reformer gennem et stærkt lederskab og til at udforme konkrete strategier for styrkelsen af national kapacitet. Donorerne opfordredes til at vise, at de tager de globale udfordringer alvorligt ved at leve op til de løfter, de giver, og viser øget risikovillighed ved i øget omfang at kanalisere bistand via partnerlandenes egne systemer. Endelig bør presset på donorer, der ikke efterlever Paris-erklæringen, styrkes.

3.3 Evaluering af det regionale initiativ "Kvinder i Afrika"

Evalueringen undersøgte og vurderede den støtte, der blev givet under Danidas regionale 'Kvinder i Afrika'-initiativ 2006-09. Da indsatserne kun havde været i gang i kortere tid, blev det vurderet som for tidligt at undersøge de længerevarende effekter af initiativet. I den periode, evalueringen dækkede, blev der givet støtte til 15 forskellige modtagere under initiativet.

Evalueringen konkluderede, at selve det regionale 'Kvinder i Afrika'-initiativ i høj grad stemte overens med de overordnede prioriteringer i dansk udviklingspolitik. De konkrete målsætninger for de forskellige indsatser blev også vurderet som værende relevante og desuden vurderedes det, at der var en række innovative elementer i de støttede aktiviteter. Men samtidig fandt evalueringen, at de foreløbige resultater og effekter af initiativet var begrænsede, og at dette i væsentlig grad skyldtes, at initiativet fungerede som et særskilt og isoleret initiativ. Initiativet administreres centralt fra

Udenrigsministeriet i København, og selv om Udenrigsministeriet regelmæssigt konsulterede ambassader og relevante afdelinger, vurderedes det, at mulighederne for at sikre konkret sammenhæng mellem de støttede aktiviteter og andre relevante danske bistandsindsatser ikke blev udnyttet tilstrækkeligt. Endeligt fandt evalueringen, at de bevillingsmæssige rammer, der førte til at initiativet opererede med en relativt kort tidshorisont, formindskede chancerne for at initiativet kunne blive effektivt.

Evalueringens anbefalinger pegede især på mulighederne for at sikre bedre sammenhæng, forankring og opfølgning på indsatser som "Kvinder i Afrika"-initiativet. Det anbefaledes bl.a., at fremtidig støtte på området gøres mere fleksibel og skræddersys til de støttede organisationer. Når støtte forankres på hovedkvarterniveau, anbefaledes det videre, at de danske ambassader og relevante kontorer i Udenrigsministeriet inddrages mere. Det anbefaledes også, at Danida opstiller mere konkrete mål for indsatsen og for de forventede resultater.

3.4 Fællesevaluering af Benins uddannelsesstrategi.

Evalueringen af Benins første og meget ambitiøse uddannelsesstrategi (2006-2015) havde til formål at udarbejde konkrete anbefalinger til brug for strategiens tredje og sidste fase. Evalueringen omfattede tre områder: Resultaterne på de forskellige niveauer af uddannelsessystemet, forvaltning og styring samt finansiering. Evalueringen blev foretaget i samarbejde med Frankrig og Benin.

Evalueringen fandt, at Benins uddannelsesstrategi er relevant i forhold til, hvordan man vil nå sine målsætninger på de forskellige uddannelsesniveauer, hvordan man koordinerer uddannelsessektoren, og endelig hvordan uddannelsesaktiviteterne skal finansieres. Alligevel står landet overfor store udfordringer på uddannelsesområdet. Bæredygtigheden i strategien er en udfordring, blandt andet fordi Benins regering har gennemført to omfattende tiltag, som ikke var en del af den oprindelige plan. Det ene er gratis adgang til indskoling og de seks års grundskole. Det andet er, at staten selv har ansat de lærere, der før blev betalt af lokalsamfundet. De politiske beslutninger er populære og har sammen med oplysningskampagner ført til en markant stigning i antallet af børn, der går i skole. Men de to tiltag er gennemført, uden at de økonomiske eller de uddannelsesmæssige konsekvenser er blevet tilstrækkeligt gennemtænkt. De har således givet store udfordringer i forhold til kvaliteten af undervisningen og ført til et markant pres på alle niveauer i uddannelsessektoren.

Evalueringen pegede endvidere på den manglende regulering af, hvor mange studerende, der går videre i uddannelsessystemet, og hvilke uddannelser de kanaliseres ind i. Dertil kommer, at de økonomiske forudsætninger for finansieringen er blevet undermineret af lavere vækst end forudset og dermed færre offentlige indtægter. Regeringen har øget andelen af statsbudgettet til uddannelse, men pengene bruges hovedsageligt på løbende udgifter - især lønninger - mens der er få penge til investeringer og til dækning af skolernes drift og udvikling.

På det overordnede niveau anbefalede evalueringen, at målsætninger og uddannelsesprogrammer indenfor hvert uddannelsesniveau revideres og opdateres. Videre anbefalede den, at der udarbejdes en ny plan for både finansiering og forvaltning af

de økonomiske ressourcer. Det anbefales også, at det sikres, at uddannelses tilbuddene hænger bedre sammen med landets socioøkonomiske behov. Endelig anbefales det, at der gennemføres den nødvendige træning og kapacitetsopbygning af aktørerne på baggrund af den organisatoriske analyse, der blev gennemført i 2011.

3.5 Evaluering af danske bistandsindsatser i og omkring Somalia, 2006-10
Evalueringen omfattede det danske bistandsengagement i og omkring Somalia i perioden 2006-2010. Hovedformålet var at vurdere den samlede danske indsats i og omkring Somalia, herunder støtte til flygtninge og internt fordrevne via det danske nærområdeinitiativ, humanitær bistand samt støtte til genopbygning og udvikling i Somalia samt at give anbefalinger vedrørende Danidas fremtidige indsatser i og omkring Somalia.

Den overordnede målsætning for den danske bistandsindsats i og omkring Somalia har været at støtte udviklingen af et fredeligt, moderat og demokratisk Somalia baseret på bæredygtig og fattigdomsorienteret vækst. På dette overordnede plan er der stadig lang vej endnu. Men på en række konkrete områder har Danida ifølge evalueringen opnået gode resultater. Styrken i den danske indsats har været den helhedsorienterede og tværgående tilgang til bistanden, den udviste fleksibilitet og evnen til at udvikle gode partnerskaber. Danida har med en portefølje på over 15 partnere og 23 støttede aktivitetsområder i løbet af evalueringsperioden opnået en bemærkelsesværdig bredde i indsatserne og et højt niveau af støtte. Danida har vedvarende arbejdet på at udvide aktiviteterne, så de dækker alle Somalias tre geografiske områder: Somaliland, Puntland og det sydlige og centrale Somalia (SCS) – og har samtidig arbejdet på at gøre bistanden mere effektiv. Trods de vanskelige forhold er det lykkedes Danida at levere tiltrængt humanitær bistand i SCS gennem hele perioden.

Evalueringen pegede på behovet for at styrke de direkte forbindelser mellem Danida og de lokale samarbejdspartnere i Somalia og for en mere klar arbejdsdeling mellem København og ambassaden i Nairobi. Evalueringen nævnte endvidere, at donorkoordineringen i Somalia fortsat er en stor udfordring. Endelig fandt evalueringen, at der endnu er et stykke vej til at opnå den ønskede bæredygtighed i indsatserne.

Evalueringen anbefalede, at den fremtidige bistand i og omkring Somalia styrker aktiviteter, der understøtter statsdannelse og regeringsførelse i Somaliland og Puntland, gør indsatsen rettet mod de unge til en selvstændig prioritet og øger den humanitære støtte til SCS, navnlig gennem Den Fælles Humanitære Fond. Evalueringen anbefalede desuden, at der indbygges en stærk erfaringsopsamling og stærkere styring af bistanden baseret på mere solide monitorerings- og evalueringssystemer.

3.6 Evaluering af dansk støtte til Farmer Field Schools i Bangladesh
Danmark har siden 1970'erne ydet støtte til udvikling af landområder i Bangladesh. Siden år 2000 er støtten primært blevet givet gennem et landbrugsprogram med fokus på dyrkning af ris og grøntager, fiskeopdræt og husdyrhold. Et vigtigt element i anden fase af landbrugsprogrammet (fra 2006) har været praktisk undervisning af grupper af bønder gennem såkaldte 'markskoler'.

Mere end tre millioner mennesker, svarende til mere end 500.000 husholdninger, har deltaget i dansk-støttede markskoler i Bangladesh siden 2006. Ifølge evalueringen har disse husholdninger markant øget deres indkomst fra salg af afgrøder og/eller fisk, kyllinger mv. som følge af deltagelsen. Den årlige indkomst er gennemsnitligt steget med 38 pct. i de deltagende familier, hvilket er markant mere end hos familier, som ikke har deltaget. Indkomsteffekten er størst blandt de allerfattigste bønder. Markskolerne har også betydet, at ernæringstilstanden og fødevarerikkerheden hos de deltagende familier er forbedret markant. Risikoen for perioder med knaphed på mad er faldet fra tidligere ca. to måneder til nu en måned om året, og undervisning i bl.a. ernæring har bevirket, at familierne har lært - og fået mulighed for - at spise en mere varieret og dermed sundere kost. Evalueringen fremhævede videre, at de kvindelige deltagere i markskolerne føler, at de har fået større selvtillid og nyder mere respekt i familien. Der er dog stadig store udfordringer på ligestillingsområdet, og mændene tager fortsat de helt centrale økonomiske og familiemæssige beslutninger.

På det overordnede plan anbefalede evalueringen, at markskoler også fremover anvendes til at forbedre fattige bønders indkomstniveau, fødevarerikkerhed, ernæringstilstand og generelle leveforhold i Bangladesh. Videre fandt evalueringen, at selv de fattigste og marginaliserede befolkningsgrupper bør inddrages i udvikling af landbrugssektoren, da de har et potentiale til at bidrage, både gennem egenproduktion og ved at varetage jobs i forskellige dele af i værdikæden. Evalueringen indeholdt desuden en række mere konkrete anbefalinger, der kan anvendes, såfremt det besluttet fortsat at yde støtte til markskoler i Bangladesh.

3.7 Fælles evaluering af anti-korruptionsindsatser

Evalueringens formål var at undersøge, hvordan forskellige indsatser mod korruption virker og at bidrage til viden om, hvordan indsatser mod korruption kan gøres mere relevante og effektive. Evalueringen dækkede perioden 2002-09 og byggede på studier af fem lande: Bangladesh, Nicaragua, Tanzania, Vietnam og Zambia. Ud over Danida deltog Det Svenske Institut for Evaluering af Internationalt Udviklings samarbejde (SADEV), Den Asiatiske Udviklingsbank (ADB), DfID, Sida og Norad (som ledede donorgruppens arbejde med evalueringen).

Evalueringen pegede på, at korruption inden for de seneste ti år er rykket højere op på den politiske dagsorden og nu diskuteres meget mere åbent end tidligere i både donor- og i udviklingslande. Det ses som en konsekvens af, at donorerne kanaliserer en stadig større del af deres bistand gennem partnerlandenes egne systemer, hvilket igen har ført til øget fokus på disse systemer og deres svagheder. Sammen med ratificeringen af FN's Antikorruptions-Konvention (UNCAC) har det bidraget til, at donorerne har øget deres indsats imod korruption og for god regeringsførelse.

Evalueringen konkluderede, at donorerens konkrete støtte til at bekæmpe korruption i varierende grad har været relevant og effektiv. Blandt andet har den medvirket til at styrke institutioner og nationale systemer i de fem lande, evalueringen omfattede. Donorstøtten har også haft en positiv indflydelse på bevidstheden og dagsordenen om korruptionsbekæmpelse i de forskellige lande, og afsløringen af forskellige små og store korruptionsskandaler kan være et tegn på, at korruption nu oftere

kommer frem i lyset. Der pegedes dog også på, at de positive resultater på forskellige delområder ikke afspejles i fald i korruptionen i nationale data og indekser.

Evalueringen fandt generelt, at der er brug for, at donorerne styrker deres interne politikker på området. Her fremhæves Danidas anti-korruptionspolitik som den bedste og derfor som et godt eksempel for andre donorer. Evalueringen fremhævede desuden, at dette vil kræve en langsigtet indsats at styrke institutioner, regeringsførelse og det folkelige pres imod korruption i partnerlandene, og i den forbindelse pegedes der på, at den politiske vilje i partnerlandene er af afgørende betydning.

Det anbefalede i evalueringen, at donorerne generelt bør tydeliggøre deres anti-korruptionsindsats og basere den på en mere indgående forståelse af de faktiske forhold i det enkelte partnerland. I forlængelse heraf bør der investeres yderligere i at indsamle dokumentation og offentlig oplysning om korruption. Indsatserne bør gøres mere sammenhængende ligesom samarbejde og koordination både mellem donorer og mellem de involverede instanser bør styrkes. Det anbefalede også at udarbejde sektororienterede strategier for anti-korruptionsindsatsen med særligt fokus på fattigdom og kønsforhold.

3.8 Evaluering af Naboskabsprogrammets støtte til økonomisk udvikling
Hensigten med evalueringen var at dokumentere og vurdere erfaringer og resultater af Naboskabsprogrammets støtte til økonomisk udvikling. Evalueringen analyserede primært programmets fase 2 og vurderede tre lande særlig dybdegående, nemlig Armenien, Kosovo og Serbien. Alle tre lande er i gruppen af højt prioriterede lande i strategien for Naboskabsprogrammets fase 2.

Evalueringen vurderede, at de aktiviteter, Naboskabsprogrammet støtter under overskriften 'økonomisk udvikling', er særdeles relevante. Programmet sætter fokus på landbrug og fødevarerindustri, der prioriteres højt i alle landene. Programmets værdikædetilgang vurderedes også som relevant, og det fremhævedes som positivt, at der er arbejdet med en bred vifte af sammenhængende indsatser inden for erhvervsuddannelser, adgang til lån og kreditter m. m.. Selv om evalueringen blev foretaget på et så tidligt tidspunkt, at langtidseffekterne af programmet endnu ikke kunne gøres op, fandt evalueringsholdet adskillige konkrete tegn, der tydede på, at aktiviteterne kan og vil føre til varige forbedringer. Blandt andet er der skabt nye arbejdspladser - om end ikke så mange som forventet. Naboskabsprogrammet fik ros for at have samarbejdet tæt med de nationale myndigheder og andre donorer. Det har øget effektiviteten og hindret overlap, men det har samtidig gjort det vanskeligt at udnytte synergien med andre danske indsatser. Der pegedes videre på, at forankringen af Naboskabsprogrammet i København kan vanskeliggøre en tilstrækkelig tæt kontakt og opfølgning fra Udenrigsministeriets side. Evalueringen vurderede også anvendeligheden af de erfaringer, der er gjort i Naboskabsprogrammet. Her konkluderedes det, at programmet kan være en vigtig inspirationskilde for beslægtede programmer i bl.a. Afrika.

Det anbefalede i evalueringen, at Danmark fortsætter sin betydelige og fleksible støtte til økonomisk udvikling i naboskabslandene som et supplement til EU's støt-

teprogram. Støtten bør også fremover fokusere på landbrug og fødevarerindustri og på sammenhængen til erhvervsuddannelser, adgang til finansielle serviceydelser m.m. Det anbefales videre, at der sørges for, at programmerne som standard bør have en tidsramme på fire-fem år for at sikre en varig effekt og bæredygtighed. I forlængelse af positive erfaringer med krav om national medfinansiering anbefales det, at der stilles sådanne krav for alle fremtidige programmer.

4. Studier og analyser

EVAL udgav i 2011 to såkaldte evalueringsstudier. Det ene studie fokuserede på erfaringerne med støtte til fodboldskoler, mens det andet evalueringsstudie sammenfattede erfaringerne med inputsubsidier til landbruget i Afrika syd for Sahara. Evalueringsstudier kan – ligesom de egentlige evalueringer – downloades fra Fejl! Hyperlinkreferencen er ugyldig. eller www.evaluation.dk

5. Formidling i øvrigt

EVAL har i 2011 afholdt to velbesøgte offentlige møder. Det først møde omhandlede anvendelsen af randomisering i forbindelse med evalueringer. Temaet for det andet møde var resultaterne af Paris-evalueringen. Materiale fra møderne kan hentes fra www.evaluering.dk under referencedokumenter. Begge møder blev arrangeret i et samarbejde mellem EVAL, DIIS og U-landsfagligt Selskab.

I 2011 er der udgivet et enkelt nummer af EVALs nyhedsbrev (evalnews). Hjemmesiden er desuden løbende blevet opdateret med nye publikationer samt information om kommende og afholdte arrangementer. Derudover har medarbejdere i EVAL publiceret artikler i forskellige videnskabelige tidsskrifter, ligesom medarbejdere i EVAL har holdt oplæg og undervist på blandt andet CBS, Århus Universitet og Københavns Universitet.

Endelig har EVAL løbende bidraget med formidling af evalueringsbaseret viden i Programkomiteen og i arbejdet med udvikling af kommunikationsfaglige indsatser, herunder kommunikation om resultater af udviklingssamarbejdet. Endvidere igangsatte EVAL i slutningen af året udarbejdelsen af forskellige sammenfattende analyser af evalueringer med henblik på, at disse kan fødes ind i arbejdet med den nye udviklingspolitiske strategi.

6. Internationalt samarbejde

Som nævnt ovenfor har EVAL et samarbejde med 3ie og NONIE, som begge fokuserer på en øget anvendelse af impact-evalueringer. EVAL har også i 2011 deltaget aktivt i de relevante internationale koordineringsnetværk, herunder OECD/DACs evalueringsgruppe, møder mellem lederne af EU-kommissionens og EU-landenes evalueringskontorer, Nordic+ netværket samt i det skandinaviske netværk for medarbejdere i evalueringsenhederne i Danmark, Sverige, Norge og den svenske evalueringsinstitution SADEV.

7. Igangværende evalueringer og studier, der vil fortsætte i 2012

Ved indgangen til 2012 var følgende seks evalueringer i gang:

- Budgetstøtte, Tanzania (fælles)
- Offentlig finansforvaltning (fælles)
- Civilsamfundets engagement i policy dialog (fælles)
- Bistandssamarbejdet med Afghanistan
- Fredsprocessen i Nepal
- Danida Fellowship Centre

Derudover var der ved indgangen til 2012 iværksat udarbejdelse af evalueringsstudier om støtte til statsopbygning og levevilkår i Afghanistan, generelle erfaringer med støtte til skrøbelige stater og HIV/AIDS i Tanzania. Disse evalueringsstudier forventes alle færdiggjort i foråret 2012.

Sammen med en gruppe af evalueringskontorer tog EVAL i 2011 desuden initiativ til udarbejdelsen af et såkaldt "Evaluation Highlights", der sammenfatter erfaringerne med støtte til reformer af den offentlige sektor og god regeringsførelse. Studiet er blevet udgivet af OECD/DACs evalueringsnetværk.

8. Planer vedrørende nye evalueringer og evalueringsstudier (2012-2013)

Nedenfor følger en kort beskrivelse af de nye evalueringer, der forventes igangsat i 2012-13. I lyset af at der ved indgangen til 2012 er seks evalueringer i gang, forventes antallet af nye evalueringer, der i værksættes i 2012 at blive begrænset. I 2013 vil der igen være mere "luft" i evalueringsprogrammet til iværksættelse af nye evalueringer. En samlet oversigt over igangværende og planlagte evalueringer findes i Bilag 1. Der kan fortsat ske ændringer i evalueringsplanerne - ikke mindst i 2013 - idet der eksempelvis kan opstå behov for at koordinere med andre donorerers evalueringsplaner og for at tilpasse evalueringsplanerne til planlagt og igangværende strategiarbejde.

8.1 Forskning

I lyset af at der er mange år siden, at forskningsstøtten er blevet evalueret, planlægges der i 2012 og 2013 gennemført evalueringer på dette område. Disse evalueringer forventes at ville omfatte både FFU-støttet forskning og støtten til internationale forskningsinstitutioner.

8.2 Erhvervssektorprogrammet i Ghana

EVAL har i de senere års Evalueringsprogrammer prioriteret evalueringer af støtte til erhvervsudvikling. I 2012 vil forberedelsen af en evaluering af erhvervssektorprogrammet i Ghana blive i gangsat. Evalueringen, der vil dække udvalgte dele af programmet, vil blive afgrænset endeligt efter gennemførelsen af program-reviewet i midten af 2012.

8.3 Samspillet mellem erhvervsinstrumenter i Vietnam

Samspillet mellem forskellige erhvervsinstrumenter og den samtidige udfasning af den danske bistand vil være i fokus i denne evaluering. Inden evalueringens igangsættelse vil der blive gennemført et forstudie med henblik på at etablere et grundlag for en nærmere fokusering af evalueringen, der først ventes igangsat i 2013.

8.4 HIV-AIDS i Uganda

Denne evaluering vil omfatte det fælles HIV-AIDS-program i Uganda, og evalueringen forventes gennemført som en fælles evaluering med andre donorer. Starttidspunktet for evalueringen er ikke endeligt fastlagt, men forventes at blive anden halvdel af 2012.

8.5 Seksuel sundhed og reproduktive rettigheder

Danmark har siden 2006 haft en særlig strategi til fremme af seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder. Evalueringen vil se på hvilke resultater, der er opnået, og på erfaringerne med støtte til området gennem både multilaterale og bilaterale tiltag, herunder støtte til forskning og støtte via NGO'er. Evalueringen planlægges igangsat i ultimo 2012.

8.6 Civilsamfundsstrategien

Den danske strategi fra 2008 for støtte til udviklingen af civilsamfundene i udviklingslande vil blive evalueret i 2012. Et forstudie til evalueringen blev iværksat i december 2011. Studiet omfatter foruden en detaljeret oversigt over danske indsatser på området også en sammenfatning af internationale erfaringer med støtte til civilsamfundsudvikling. Den kommende evaluering forventes afsluttet ultimo 2012 eller primo 2013.

8.7 Det Arabiske Initiativ

En evaluering af det arabiske initiativ er under forberedelse. Evalueringen vil fokusere på mediestøtte til udvalgte lande i MENA-regionen. I erkendelse af den meget dynamiske kontekst i Mellemøsten og udfordringerne med at bestemme årsager og virkninger indenfor den pågældende type støtte, forventes evalueringen først og fremmest at bidrage med erfaringsopsamling og forslag til forbedring af indsatserne. Evalueringen forventes afsluttet ultimo 2012 eller primo 2013.

8.8 Mali

EVAL har ikke tidligere gennemført evalueringer af den danske bistand til Mali. Der vil i 2012 blive gennemført et forarbejde vedr. en evaluering af dele af landeprogrammet, om muligt i form af en eller flere fællesevalueringer med andre donorer. Evalueringen forventes iværksat ultimo 2012 eller primo 2013.

8.9 Multilaterale aktiviteter

EVAL vil fortsat følge det internationale arbejde – ikke mindst i OECD-DAC regi – med at sikre en bedre koordination af evalueringsvirksomheden i forhold til de multilaterale organisationers aktiviteter. EVAL vil i 2012 desuden fortsat være europæisk repræsentant i styrekomiteen for evalueringen af FN's Delivering as One. Evalueringen forventes afsluttet i andet kvartal af 2012. Nederlandene har igangsat en evaluering af den europæiske udviklingsfond (EDF). EVAL vil sammen med evalueringskontorerne i DFID og Sida udgøre en uformel følgegruppe for denne evaluering. Derudover sidder EVAL i en følgegruppe for en evaluering, der gennemføres af Sverige (SADEV) og Finland (Finida) af de nordiske landes bestyrelsesarbejde i multilaterale institutioner. Endelig er EVAL i dialog med evalueringskontoret i Den Afrikanske Udviklingsbank om et tættere samarbejde.

8.10 Evalueringsstudier

Som nævnt ovenfor er der flere evalueringsstudier under udarbejdelse, og der vil løbende blive igangsat nye evalueringsstudier, bl.a. på basis af efterspørgsel fra ambassader og andre enheder i Udenrigsministeriet. Nogle af de områder, der bl.a. kan forventes at give anledning til igangsættelsen af nye evalueringsstudier er klima og miljø, regional økonomisk udvikling og regionale vandressourceprogrammer.

Bilag 1: Oversigt over evalueringsprogram 2012-13

	År/kvartal			Status	
	Start		Slut		
Landeprøveevalueringer					
	11/1	-	12/2	Igang	Afghanistan
	13/1	-	13/4		Mali
Evaluering af bistandsmodaliteter					
	11/2	-	13/2	Igang	Budgetstøtte, Tanzania (fælles)
Tematiske evalueringer					
	11/1	-	12/2	Igang	Offentlig finansiel styring (fælles)
	11/2	-	12/3	Igang	Fredsprocessen i Nepal (fælles)
	11/2	-	12/3	Igang	Civilsamfundets engagement i policy dialog (fælles)
	11/4	-	12/3	Igang	Danida Fellowship Centre
	12/1	-	12/4		Forskning
	12/2	-	13/1		Det Arabiske Initiativ
	12/3	-	13/3		Seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder
	12/3	-	13/3		Civilsamfundsstrategien
	12/3	-	13/3		HIV-AIDS, Uganda (fælles)
Sektorevalueringer					
	12/3	-	13/3		Erhvervssektorprogram, Ghana
	13/1	-	13/4		Samspelet mellem erhvervsinstrumenter, Vietnam
Evaluering af multilaterale aktiviteter					
	11/2	-	12/3	Igang	Evaluering af FN's Delivering af One